

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6

Komenského 6, 591 01 Žďár nad Sázavou

Identifikátor školy: 600 130 321

Termín konání inspekce: 2. – 8. listopad 2004

Čj.:	k4-1228/04-11021
Signatura:	ok5cy104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6 byla zřízena městem Žďár nad Sázavou jako příspěvková organizace k 1. 1. 1995 s kapacitou 780 žáků. Ve školním roce 2004/2005 ji navštěvuje 510 žáků ve 28 třídách. Jejimi součástmi jsou školní družina s kapacitou 100 žáků a školní jídelna kapacitou 1500 jídel. Ke 20 třídám prvního a druhého stupně základní školy se 439 žáky byly v tomto školním roce přiřčeny 4 třídy zvláštní školy a 4 třídy pomocné školy, které navštěvuje celkem 71 žáků.

Ve škole je zaměstnáno 43 pedagogických pracovníků, 10 provozních zaměstnanců a 15 pracovníků školní jídelny. Škole byl přidělen 1 asistent k handicapovaným žákům.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, přírodověda a fyzika na prvním i druhém stupni základní školy.

Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku sledovaných předmětů ve všech třídách prvního i druhého stupně ZŠ realizují vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady, výchovné poradenství je zajištěno pedagogickými pracovníci s potřebným vzděláním i požadovanou délkou praxe. Při sestavování úvazků byla zohledněna odborná a pedagogická způsobilost, zkušenosti vyučujících i jejich osobní dispozice.

Organizaci činností a provozu školy upravuje organizační řád s přílohami. Ten kromě úvodních ustanovení vymezuje organizační a systémové členění, kompetence vedoucích pracovníků, rámcová práva a povinnosti všech zaměstnanců, principy jejich oceňování, a zásady komunikačního systému. Základní organizační směrnice, které jsou přílohou tohoto řádu, směřují do všech oblastí chodu školy. Delegování pravomocí, nastavená organizační struktura i činnost jednotlivých úseků jsou účelné a podporují funkční a bezproblémový chod školy jako celku.

K přenosu informací dochází prostřednictvím porad vedení (ředitelka školy a její zástupci), provozních porad jednotlivých úseků a jednání pedagogických rad. K transferu dalších sdělení jsou využívány i týdenní a měsíční plány práce, elektronická pošta, panely ve sborovně i osobní kontakt mezi zaměstnanci školy.

Část kompetencí týkajících se výchovně vzdělávací činnosti (např. tvorba školního vzdělávacího programu, tematické a časové plány) ředitelka přenesla na metodické sdružení a metodické týmy pro vzdělávací oblasti, jejichž schůzí se členové vedení dle potřeby zúčastňují. Zápisy z jejich jednání i pravidelná hodnocení činnosti dokumentují širokou škálu aktivit, které pozitivně ovlivňují a vhodně doplňují výchovně vzdělávací proces. Jako poradní orgán slouží především poradní sbor (ve kterém jsou kromě všech vedoucích funkcionářů i volení zástupci pedagogických pracovníků), pedagogická rada, rodičovské sdružení, částečně i žákovský parlament, v oblasti provozu probíhají pracovní setkání se zřizovatelem.

Systém vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků vychází z organizačního řádu, koncepčních záměrů školy a je detailně rozpracován v řadě dalších interních předpisů a materiálů.

Začínající a nekvalifikovaní pracovníci ve škole nejsou, na zajištění metodické pomoci vyučujícím se podílejí zkušení učitelé a vedení školy, např. formou dalšího vzdělávání nebo hospitační činnosti. Ta je prováděna plánovitě ředitelkou i jejími zástupci. Zjištěné závěry z hospitační i další kontrolní činnosti realizované podle dohodnutého harmonogramu a určených kompetencí jsou prokazatelně projednávány s jednotlivými pracovníky, obecná zjištění pak veřejně prezentována a přijatá opatření následně kontrolována. Z předložené dokumentace, hospitačních záznamů a dalších zjištění vyplývá, že při hospitační činnosti není vždy důsledně hodnoceno uplatňování kooperativních forem výuky a formování potřebných kompetencí žáků.

Perspektivní plánování v oblasti lidských zdrojů bude řešeno postupně ve spolupráci se zřizovatelem v závislosti na počtu žáků a pracovníků odcházejících do důchodu.

Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vypracovalo vedení školy plán v souladu s určenými prioritami (oblast nových metod a forem práce, speciální pedagogické metody, cizí jazyky, SIPV, grantové projekty, vzdělávání vedoucích pracovníků apod.).

Hodnocení pracovníků školy probíhá podle stanovených pravidel včetně písemně zpracovaných a obecně známých kritérií. I přes omezené možnosti finanční motivace má většina pracovníků zájem se dále vzdělávat např. prostřednictvím školních grantových projektů – Spektrum vysočiny, Primární preventivní program apod.

Sebehodnocení pedagogických pracovníků není ještě systematicky zavedeno.

Personální podmínky vzdělávání jsou vzhledem ke sledovaným předmětům hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy pochází z roku 1964. V roce 2004 byla provedena její dílčí rekonstrukce v souvislosti se začleněním tříd zvláštní a pomocné školy (výťah, bezbariérové šatny a toalety, vybavení jídelny apod.). V suterénních prostorách se nacházejí šatny, dílny, cvičný byt, místnosti školní družiny a školního klubu. V přízemí je umístěno osm učeben speciálního školství, jídelna, rehabilitační místnost, šicí dílna, odborná učebna informatiky, fyziky a chemie. V dalších třech podlažích je sedmnáct kmenových tříd, tři odborné učebny cizích jazyků, informatiky, přírodopisu, dějepisu, zeměpisu, hudební výchovy (poslední tři z nich slouží zároveň jako kmenové třídy) a tělocvična včetně sociálního zázemí (šatny a sprchy). Učebny jsou vybavené zčásti starším, zčásti nově zakoupeným nábytkem, jejich prostředí je velmi estetické a podnětné. V části z nich není vyčleněn dostatečný prostor pro tzv. centra aktivit nebo relaxaci. Rozmístění školního nábytku po celé místnosti znesnadňuje uplatňování některých efektivních vyučovacích metod.

Pro sledované předměty má škola potřebný fond učebnic, pracovních sešitů i dalších učebních pomůcek a materiálů. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami využívají vhodné kompenzační pomůcky. Z didaktické techniky je k dispozici dostatek televizorů, videopřehrávačů, radiomagnetofonů a zpětných projektorů umístěných na prvním stupni přímo v učebnách, na stupni druhém převážně v kabinetech učitelů. Ve dvou počítačových učebnách je celkem čtyřicet pracovních míst s připojením k internetu, další počítače se nacházejí ve sborovnách, knihovně a části kabinetů. Vybavení softwarem je na odpovídající úrovni. Grantový projekt E-learningové zdroje umožňuje učitelům i žákům volné připojení k portálu Škola za školou, což rozšiřuje možnosti využití výpočetní techniky přímo při výuce i při domácí přípravě. Žáci mají přístup do učeben informatiky i mimo vyučování.

Žakovská knihovna má dostatečné množství beletrie (část titulů v počtu umožňujícím přímou práci žáků ve výuce) a encyklopedické literatury. Učitelská knihovna obsahuje převážně odborné příručky a materiály a spíše starší pedagogickou literaturu. Tituly zaměřené na soudobé trendy výuky jsou v zastoupení v menším počtu.

Kontrolní činnost provádí plánovitě i operativně ředitelka školy a její zástupci. Opatření ke zlepšení stavu materiálně technických podmínek jsou realizována účelně, v závislosti na finančních možnostech. Plánování probíhá ve spolupráci se zřizovatelem (větší akce) a na základě požadavků správců sbírek (vybavení pomůckami). Celkově je systém kontroly a plánování v oblasti materiálně technických podmínek funkční.

Škola bezplatně propůjčuje tělocvičnu tělovýchovným organizacím města, dále v rámci doplňkové činnosti na základě smluv pronajímá tělocvičnu, část běžných učeben i učeben informatiky.

Materiálně technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka na obou stupních ZŠ je realizována podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. V pěti třídách 1. stupně a ve dvou třídách 2. stupně probíhá podle modelového učebního plánu s rozšířeným vyučováním cizích jazyků čj. 16 333/96-22-21. 40 žáků ve čtyřech třídách je vyučováno podle vzdělávacího programu Zvláštní škola čj. 22 980/97-22 a 25 žáků ve třech třídách podle vzdělávacího programu Pomocná škola čj. 24 035/97-22. V jedné třídě se šesti žáky je vyučováno podle učebního plánu Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy čj. 15 988/2003-24.

Ředitelkou sestavený učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro školní rok 2004/2005 zahrnuje všechny stanovené předměty, dodržuje daný počet hodin a týdenní časové dotace. Porovnáním bylo zjištěno, že učební plán je v souladu s rozvrhem i reálnou výukou. Obsah probíraného učiva korespondoval s osnovami.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami integrovaných v souladu se směrnicí MŠMT čj. 13 710/2001-24 ze dne 6. 6. 2002 byly zpracovány kvalitní individuální vzdělávací programy.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolu naplňování učebních plánů a učebních osnov provádí ředitelka školy společně se svými zástupci na začátku i v průběhu školního roku např. při hospitační činnosti. Část kompetencí v této oblasti přenesla na metodické sdružení a metodické týmy učitelů.

Systém a způsob kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je účinný hlavně v oblasti rozvržení i obsahu probíraného učiva a získávání konkrétních vědomostí a dovedností stanovených osnovami.

Při sestavování rozvrhu nebyly v ojedinělých případech respektovány psychohygienické podmínky týkající se délky vyučování, počtu vyučovacích hodin v jednom sledu a délky polední přestávky. Všechny zjištěné nedostatky byly vedením školy odstraněny ještě v průběhu inspekce.

Řád školy obsahuje potřebné informace i jasně stanovená pravidla chování a práva žáků. Jeho úprava byla provedena na základě veřejné diskuse žáků. V tomto školním roce byl následně doplněn v souvislosti s integrací speciálních tříd.

Výchovné poradenství je ve škole realizováno prostřednictvím tří kvalifikovaných pedagogických pracovníků – pro první a druhý stupeň základní školy a pro třídy zvláštní a pomocné školy. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň zastává zároveň funkci školního metodika prevence sociálně patologických jevů. Plány výchovného poradenství a minimální preventivní program byly zpracovány v souladu s požadavky platné legislativy, na základě vysoké odborné erudovanosti, se zřetelem k aktuálním potřebám školy. Pozornost je věnována především žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, žákům ze znevýhodněného sociálního prostředí, profesnímu poradenství, předcházení a řešení společensky nežádoucího chování žáků (ve stávajícím školním roce jde zejména o bezproblémové soužití žáků základní a zvláštní školy). Úkoly ve všech oblastech jsou plněny plánovitě, promyšleně, s mimořádnou pečlivostí. Škola spolupracuje s řadou partnerů, např. neziskovými organizacemi Ponorka a Modrý svět, Poradnou pro ženy a dívky, nízkoprahovým centrem K – spektrum, pedagogicko psychologickou poradnou, policií ČR apod. Aktivita jsou realizovány na profesionální úrovni, jejich účinnost je pravidelně vyhodnocována. Aktuální záležitosti a vzniklé problémy škola neodkladně řeší ve spolupráci s odborníky a zákonnými zástupci žáků. Materiálně technické zázemí školy pro sledovanou oblast odpovídá jejím potřebám.

Informační systém vůči rodičům je propracovaný a funkční, založený na informování zákonných zástupců prostřednictvím plenárních a třídních schůzek, žákovských knížek nebo osobních dopisů. V případě potřeby jsou organizovány individuální pohovory s rodiči. S aktivitami školy se může rodičovská veřejnost seznámit pomocí propagačních materiálů na nástěnkách, školního zpravodaje nebo při Dnech otevřených dveří. Zpětnou vazbu získává ředitelka zadáváním dotazníků pro rodiče, v případě potřeby osobní účastí na rodičovských schůzkách.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk

Plánování výuky probíhá v rámci činnosti metodického týmu jazyk a jazyková komunikace na druhém stupni a metodického sdružení na stupni prvním. Spolupráce obou týmů se zaměřuje na kontinuitu probíraného učiva, zejména na bezproblémový přechod žáků z prvního stupně základní školy. Tematické plány zpracované pro jednotlivé ročníky věnují pozornost kromě věcné a obsahové stránky výuky i jejímu metodickému vedení včetně uplatňování inovačních prvků. Probíhá postupná integrace předmětů český jazyk a dějepis, dosud převážně na bázi aplikace dějepisných poznatků v hodinách literatury. Tuto integraci a předmět český jazyk vhodně podporuje i dílčí uplatňování projektové výuky. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami pracují v dyslektických a integračních kroužcích, žáci devátého ročníku navštěvují v rámci přípravy k přijímací zkouškám nepovinná cvičení z českého jazyka. K podpoře rozvoje vědomostí i kompetencí jsou organizovány rozmanité školní soutěže (AZ kvíz, Kufř apod.), žáci se dále pravidelně zúčastňují olympiády v českém jazyce a recitačních soutěží.

Úplná kvalifikace všech pedagogických pracovníků vyučujících český jazyk na prvním i druhém stupni se v hospitovaných hodinách pozitivně promítla převážně ve věcné a odborné stránce výuky. Jejich bezprostřední příprava byla většinou promyšlená, učivo probíraly kontinuálně a stanovené vzdělávací cíle vesměs přizpůsobovaly celkovému stavu tříd.

V rámci přípravy však věnovaly méně pozornosti diferenciaci učiva vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám žáků.

V navštívených hodinách pracovali žáci s učebnicemi a dalšími pracovními materiály podporujícími činnostní učení. Byly využívány i další učební pomůcky nebo zdroje informací, kopírované materiály, v menší části hodin jazykové příručky. Podnětnost učeben zvyšovaly vystavené práce žáků, upevnění učiva napomáhaly nástěnné gramatické přehledy, tabulky, obrázky a texty. Nebyla uplatněna práce s didaktickou ani výpočetní technikou.

Ve sledovaných hodinách převažovaly frontální nebo individuální činnosti. Učitelky kladly důraz na vytvoření systému vědomostí, v řízených rozhovorech podporovaly logické vyvozování závěrů, usilovaly o rozvíjení schopnosti aplikovat získané vědomosti, zčásti i o činnostní učení. Samostatnou práci žáků zařazovaly většinou za účelem procvičení probraného učiva, skutečně tvůrčí aktivity s použitím vlastních postupů, vyhledáváním a zpracováním informací byly zaznamenána řidčeji. Při plnění individuálních úkolů vyučující poskytovaly žákům potřebnou pomoc. Zadávaly je převážně jednotně, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami částečně zohledňovaly menším rozsahem, pro talentované však vytvářely méně příležitostí k diferencovanému rozvíjení schopností. Kooperativní techniky učení uplatňovaly poměrně zřídka a jejich organizace nezaručovala účelné zapojení všech žáků. Relaxační prvky zařazovaly vyučující ojediněle, pozornost žáků udržovaly častějším střídáním prováděných činností.

Vstupní motivace zůstala většinou omezena na sdělení výukového cíle, průběžně byli žáci motivováni spojením teorie s praxí, využitím zkušeností, mezipředmětových vztahů, pochvalou, ojediněle motivačně zaměřenou klasifikací.

Výuka probíhala v prostředí pozitivních interakčních vztahů, zřetelně stanovených a oboustranně respektovaných pravidel chování, bez projevů nekázně. Žáci dostávali příležitost k vyjádření vlastního názoru. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny častěji v projevu písemném. Souvislé mluvené projevy, prvky diskuse nebo argumentace se vyskytovaly spíše výjimečně.

Při slovním i numerickém hodnocení měly vyučující na zřeteli objektivitu, motivační zaměření, potřebné zdůvodnění, zčásti i respektování individuálních dispozic. Zřídka poskytovaly žákům prostor pro sebereflexi nebo vzájemné hodnocení výkonů. Závěrečná zpětná vazba, hodnocení práce žáků a splnění cílů buď zcela chyběly nebo zůstaly omezeny na povšechné vyjádření učitelky.

Průběh výuky byl v části navštívených hodin hodnocen jako velmi dobrý, v části jako dobrý. Vzhledem k dalším aktivitám podporujícím zejména rozvíjení potřebných kompetencí žáků hodnotí Česká školní inspekce průběh a výsledky vzdělávání celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika

Průběh výuky byl sledován na prvním a druhém stupni základní školy. Členění učiva měli učitelé zpracováno do časových a tematických plánů společně pro jednotlivé ročníky na základě návrhu školního vzdělávacího programu Tvořivá škola. Návaznost jednotlivých témat tím byla zajištěna. Velmi dobrou úroveň perspektivní přípravy vyučujících dokumentuje např. jejich četná účast na rozmanitých vzdělávacích akcích. Bezprostřední příprava učitelů však jen výjimečně zohledňovala např. týmové kooperativní činnosti žáků.

Vyučování je plně zajištěno učiteli s požadovanou kvalifikací, což se pozitivně promítlo do vysoké odborné úrovně sledovaných hodin.

Výuka probíhala převážně v kmenových třídách. Všichni žáci používali vhodné učebnice, a pracovní sešity, které tvoří pro jednotlivé ročníky ucelenou řadu, další učební texty,

matematické tabulky, popř. sbírky úloh a kopírované materiály. Názorné pomůcky podporující utváření matematických představ byly využívány v potřebném rozsahu hlavně na nižším stupni. Část hodin matematiky některých tříd se uskutečnila v počítačové učebně.

Vyučující používali především frontální metody vyučování, v menší míře zařazovali diferencované individuální nebo skupinové činnosti žáků. Zaměstnání organizovali tak, aby mělo činnostní charakter. Sledovali výsledky učení, při řešení úkolů poskytovali pomoc. Dbali na okamžitou zpětnou vazbu, prováděli analýzu chyb. Vyučovací čas účelně využívali pro upevňování, ověřování i hodnocení získaných vědomostí. Jejich činnost byla cílevědomá, vedli žáky k logickému myšlení a správnému formulování názorů, stanovené cíle vyučovacích hodin splnili.

Na prvním stupni učitelky ve větší míře uplatňovaly aktivní učení a konstruktivní styl výuky – řešení problémů, soutěživé a herní prvky, částečně i práci ve skupinách, kooperativní formy však používali spíše ojediněle. Střídání činností a některé pohybové aktivity využívaly jako přirozenou relaxaci.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnovali všichni vyučující potřebnou pomoc, v některých hodinách vytvářeli příležitosti i pro osobnostní a výkonnostní rozvoj žáků talentovaných. Záměrné zařazování činností relaxačního charakteru zvláště na druhém stupni uplatňovali spíše výjimečně.

Při průběžném motivačním působení kladli důraz především na možnosti aplikovat osvojené vědomosti a dovednosti při řešení praktických situací. V některých sledovaných hodinách chyběla úvodní motivace i závěrečné zhodnocení průběhu vyučování a splnění zvoleného cíle. Schopnost provádět vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků byla rozvíjena v menší míře. Opakování mělo návaznost na probírané učivo, objektivní a zdůvodněné hodnocení zaměřovali vyučující na ocenění snahy a pokroku.

Výuka probíhala v klidné atmosféře založené na respektování dohodnutých pravidel a vzájemné toleranci. Přiměřeně byly rozvíjeny komunikativní schopnosti, verbální i neverbální komunikace učitelů tento proces pozitivně ovlivňovala. Žáci projevovali k výuce kladný vztah, k práci přistupovali zodpovědně se snahou dobře plnit stanovené úkoly.

Učitelé matematiky pravidelně zjišťují vzdělávací výsledky formou písemných prací, které jsou časově koordinovány a průběžně aktualizovány. Jako metodický orgán pak výsledky soustřeďují, vyhodnocují nejčastější chyby a předkládají vedení školy návrhy opatření.

Žáci školy se pravidelně zapojují do různých matematických soutěží (Bystré hlavy, Klokan, Pythagoriáda, Matematická olympiáda).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu přírodověda

Ve sledovaných hodinách byly výukové cíle stanoveny vhodně a přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy. Vždy respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků, účelnost, konkretizaci a návaznost probíraného učiva.

Odborná a pedagogická způsobilost obou vyučujících pozitivně ovlivnila aplikaci vhodných forem a metod výuky i její odbornou a věcnou správnost.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Ve sledovaných hodinách byly vhodně využívány názorné učební pomůcky, obrázky, encyklopedie, učebnice a pracovní sešity.

Učitelé řídili výuku podle zásad projektu Tvořivá škola účelně, hodiny členili s ohledem na plnění dílčích cílů. Vyučovací čas využívali efektivně s častými aktivními činnostmi žáků. Vystupovali především v roli organizátorů výuky, popř. jako zdroj informací. Převažovala

výuka skupinová nebo individuální s důrazem na potřebné tempo a aktuální úspěšnost žáků. Psychohygienické podmínky pozitivně ovlivňovala dobře zvolená relaxace.

Propojování teorie s názornými ukázkami, dramatizace hádanek a motivační soutěživé a herní prvky podporovaly aktivitu a zájem žáků.

Příznivé klima třídy odráželo radostnou pracovní atmosféru činnostního učení. Učitelé vytvářeli žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru a upevňování sebedůvěry, podporovali jejich osobnostní a sociální rozvoj. Ti pak dokázali klást nejrůznější dotazy a diskutovat s akceptováním pravidel vzájemné komunikace. Prokazovaná vysoká úroveň vyjadřovacích dovedností žáků svědčí o jejich cíleném rozvíjení.

Formy hodnocení v průběhu sledovaných vyučovacích hodin i v jejich závěru odpovídaly učebním cílům. Byly respektovány individuální dispozice a oceňován pokrok. Využívány byly i prvky sebehodnocení a práce s chybou. Při sebehodnocení uměli žáci vyjádřit to, co je nejvíce zaujalo a co se v hodině naučili.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách přírodovědy jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu fyzika

Obsah učiva a jeho členění do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Používané učebnice a zpracované časové plány přispívají k zajištění kontinuity probírané učební látky. Perspektivní plánování učitelů má velmi dobrou úroveň, bezprostřední příprava na sledované hodiny byla vždy důkladně promyšlená včetně přípravy učebních pomůcek a doplňujících materiálů. Dvě ze tří učitelek nemají ve své aprobaci fyziku, což však nemělo negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Většina sledovaných hodin probíhala v nově zbudované odborné učebně fyziky vybavené novým nábytkem, se stupňovitým uspořádáním lavic, didaktickou technikou (zpečným projektor, videem, stereomagnetofonem), nástěnnými fyzikálními obrazy a potřebnými pomůckami. Žáci pracovali s vhodnými učebnicemi, kopírovanými doplňkovými materiály, používali sbírku příkladů z fyziky a další pomůcky. Ve většině sledovaných hodin vyučující využily demonstrační fyzikální pokusy, didaktická technika použita nebyla.

Organizace výchovně vzdělávací práce odpovídala snahám o činnostní vyučování. V rámci zvolených forem a metod práce byl vytvářen prostor pro aktivní účast žáků na procesu učení. Všechny hodiny měly jasnou strukturu se zřetelnými cíli. Výuka a interpretace učiva odrážela vysokou odbornost a kreativitu jednotlivých vyučujících. Ty vedly žáky k samostatnosti, tvůrčímu aktivnímu myšlení, málo však kladly důraz na rozvíjení komunikativních dovedností. Dbaly na upevňování probraného učiva a pochopení souvislostí, na porozumění zadaných úkolů a ověřování správných řešení.

Uplatňovaly jak vstupní, tak průběžné motivační metody s využitím zkušeností žáků, aktualizaci učiva a mezipředmětové vztahy. Ke zjištění úrovně znalostí žáků využívaly rozmanité metody od frontálního opakování přes individuální prověřování znalostí až k variabilním kontrolním pracím a testům. Výkony žáků hodnotily objektivně a téměř vždy s pozitivním efektem. V závěru hodin část vyučujících ponechala málo prostoru pro hodnocení splnění vytýčených cílů, aktivity a úspěšnosti žáků nebo pro uplatnění jejich autokorekce a sebereflexe.

Vzájemná komunikace probíhala v klidném tvůrčím prostředí ovlivněném přátelským přístupem vyučujících. Tyto pozitivní psychosociální podmínky vytvářely příhodnou atmosféru pro spontánní verbální projevy žáků, kteří vždy akceptovali dohodnutá pravidla jednání a projevovali aktivní vztah k výuce.

Česká školní inspekce hodnotí průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou školou sledovány. Evidence systému zjišťování i analýza výsledků je podrobně zpracovaná a systematicky utříděná. Mezi způsoby zjišťování patří např. dotazníky pro rodiče a žáky školy, rozборы pololetních písemných prací a různé druhy testů. Analýza zjištěných výsledků je prováděna prostřednictvím metodických týmů. Informace předává vedení školy na pedagogických radách, provozních poradách a na schůzkách poradního sboru. O zpětné vazbě na cíle, obsah a metody vzdělávání svědčí snaha o zavádění inovativních metod do výuky a tvorba ŠVP.

Neprospívající žáci jsou sledováni, příčiny jejich neúspěchu jsou projednávány pravidelně na klasifikačních pedagogických radách a na průběžných schůzkách s rodiči a žákem za přítomnosti vedení školy, výchovného poradce, třídního učitele a vyučujícího konkrétního předmětu. Z těchto jednání jsou pořizovány záznamy.

Výsledky vzdělávání a úspěšnost přijímacího řízení na střední školy jsou vyhodnocovány a zveřejňovány ve výroční zprávě školy.

Rozsah, zaměření a metody autoevaluace umožňují škole věrohodným způsobem získat informace o záměrně vybraných jevech v oblasti podmínek, průběhu nebo výsledků vzdělávání. Zjištěné údaje jsou shromažďovány, poskytovány pedagogům a zveřejňovány. O zjištěných se ve škole diskutuje, v metodických týmech jsou vyvozovány konkrétní závěry, které vedou k dílčím opatřením a změnám. Uložené úkoly ředitelka kontroluje a vyžaduje jejich plnění.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Tematicky zaměřená inspekce – Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání v 7. ročnících základních škol, zvláštních škol a pomocných škol

V rámci inspekční činnosti bylo sledováno navýšení učebních plánů ve dvou třídách sedmého ročníku, kde probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 1684/96-2. V souladu s metodickým pokynem MŠMT čj. 21264/2004-22 ze dne 17. června 2004 ředitelka školy navýšila učební plány obou tříd sedmého ročníku o jednu hodinu týdně. Z daných variant využila zařazení dalšího volitelného předmětu. Výuka v navýšených hodinách je realizována pedagogickými pracovníky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Sledováním pedagogické dokumentace a hospitacemi ve dvou hodinách předmětu matematická cvičení bylo zjištěno, že obsah výuky nepřinášel nárůst zátěže žáků a hodiny nebyly používány pro zvyšování poznatkové části učiva. Výuka přispívala k rozvoji klíčových kompetencí žáků a k podpoře průřezových témat. Použité formy a metody většinou vedly k aktivizaci žáků a podpoře činnostního učení.

Součástí inspekční činnosti byla i část zaměřená na autoevaluaci školy (viz kapitola Výsledky vzdělávání zjišťované školou).

Pro školní rok 2004/2005 realizuje škola celkem pět projektů probíhajících na základě grantů poskytnutých z Fondu Vysočina:

1. **Školní vzdělávací program – Tvořivá škola.** Cílem projektu uskutečňovaného v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2004 je vytvoření vlastního školního vzdělávacího programu založeného na metodách a formách činnostního učení.
2. **Primárně preventivní program.** Projekt je realizován ve spolupráci s neziskovou organizací Ponorka – centrum prevence (nizkoprahové zařízení pro děti a mládež). Je zaměřen na zvládnutí složité situace vznikající při sžívání žáků základní školy a speciálních škol.
3. **Zdravý životní styl – to беру!** Projekt se zaměřuje na skupinovou práci s dětmi ze znevýhodněného sociálního prostředí (využití interaktivních metod k získávání sociálních dovedností a upevnění duševního zdraví žáků s výchovnými výukovými obtížemi).
4. **E-learningové zdroje – pomocníci ve výuce.** Hlavními úkoly projektu je příprava žáků na samostatné využívání informačních technologií, modernizaci metod výuky, využití počítačů při vyučování cizích jazyků, pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům ze sociálně nepodnětného prostředí. V rámci tohoto projektu mají učitelé i žáci možnost využívat k podpoře výuky portál Škola za školou.
5. **Projekt Spektrum Vysočiny – nové metody ve výuce** probíhá ve spolupráci s certifikovaným pracovištěm pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Zahrnuje přípravu kolektivu učitelů na uplatňování efektivních vyučovacích metod, jejich vlastní uplatnění v praxi, hodnocení pilotní fáze a šetření výsledků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Žďár nad Sázavou, Komenského 6 vydaná Městem Žďár nad Sázavou dne 3. 10. 1994 s účinností od 1. 1. 1995
2. Dodatek zřizovací listiny schválený usnesením zastupitelstva dne 18. 12. 2003
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 13. 8. 2001, pod čj. 18210/01-21 s účinností od 1. 1. 2001
4. Protokol o provedení změny vydaný MŠMT dne 23. 9. 2004 pod čj. Sine/2004-21
5. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. 10. 2004 ze dne 7. 10. 2004
6. Vybraná povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2004/2005: třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy, rozvrh hodin, školní řád, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, personální dokumentace pracovníků s osobními čísly 7307, 7309, 7316, 8142, 8191, 8481, 11770, 13276, 23114, 26004, 26116, 30033, 31801, 31809, 35987, 39519, 39601, 39602, 39699
7. Organizační řád školy ze dne 25. 8. 2004 s přílohami
8. Rámcový plán školy – školní rok 2004-2005, bez data vyhotovení
9. plán práce školy ve školním roce 2004/2005, bez data vyhotovení
10. Plán DVPP školní rok 2004-2005, bez data vyhotovení
11. měsíční a týdenní plny práce ve školním roce 2004/2005

12. plány práce a zápisy z jednání metodického sdružení a metodických týmů ve školním roce 2004/2005
13. tematické a časové plány výuky sledovaných předmětů ve školním roce 2004/2005
14. plány činnosti výchovných poradců pro školní rok 2004/2005
15. Minimální program protidrogové prevence na ZŠ – Komenského 6 – školní rok 2004/2005
16. individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2004/2005
17. hospitační záznamy vedení školy ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
18. složka dokumentace nazvaná EVALUACE — zadávané dotazníky a testy včetně jejich vyhodnocení a analýz v roce 2004
19. záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
20. hodnocení vlastní práce metodických týmů sledovaných předmětů za školní rok 2003/2004
21. výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004
22. inventární seznamy učebních pomůcek, místní seznamy žákovské a učitelské knihovny
23. vzorek žákovských knížek, žákovských prací a sešitů

ZÁVĚR

Oblast personálních podmínek vzdělávání je pozitivně ovlivňována koncepční činností ředitelky školy i dalším vzděláváním vyučujících. Současné složení pedagogického sboru umožňuje realizovat sledované předměty na velmi dobré úrovni.

Materiálně technické podmínky vzdělávání podporují plnění osnov vzdělávacího programu vzhledem k předmětu inspekce. Ke zlepšení jejich úrovně přispěly provedené rekonstrukce. Estetická úroveň tříd i společných prostor zvyšuje podnětnosti učebního prostředí.

V průběhu a výsledcích vzdělávání byly zaznamenány rozdíly. Část sledovaných hodin byla vedena vysoce profesionálním způsobem založeným na odborné zdatnosti a metodické kreativitě pedagogických pracovníků. V některých hodinách převládala frontální výuka s menším využitím týmových nebo jiných tvůrčích činností.

Potřebná pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami integrovanými do běžných tříd.

Výuku vhodně doplňuje organizace projektových dnů a četné další aktivity.

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů jsou zajištěny na vynikající úrovni.

V období od poslední inspekce se uskutečnila úprava interiérů školy, zlepšily se prostorové i materiálně technické podmínky výchovně vzdělávacího procesu. K částečnému pozitivnímu posunu došlo i v oblasti forem a metod výuky žáků.

V rámci integrace byla ke škole přičleněna dvě odloučená pracoviště speciálních škol.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mg. Jaroslav Hutař
Členka týmu	Ing. Vítězslava Kobzová
Členka týmu	PhDr. Dana Musilová

V Třebíči dne 15. listopadu 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 11. 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Svobodová	Svobodová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-12-06	k4-1269/04-11021
Zřizovatel	2004-12-06	k4-1268/04-11021
Rada školy	—	—

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly podány.